

POWIATOWY URZĄD PRACY W ŻARACH

ul. Mieszka I 15, 68-200, Żary

<http://pup.zary.sisco.info>

tel: (+48)(68) 479 13 56

e-mail: zizr@praca.gov.pl

fax: (+48)(68) 479 13 66

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŻARSKIM W 2014 ROKU

Żary, marzec 2015

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces prowadzenia systematycznych obserwacji zmian jakie zachodzą na rynku pracy, które są głównie związane z systemem kształtowania się popytu na pracę oraz podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym. Na podstawie przeprowadzonych obserwacji można dokonać analizy oraz oceny lokalnego rynku pracy, a także sporządzić krótkotrwałą prognozę niezbędną dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych jak i kształcenia zawodowego.

Podstawowym celem monitorowania jest efektywniejsze dostosowanie systemu kształcenia zawodowego do bieżących potrzeb na rynku pracy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzany jest dwa razy do roku zarówno na szczeblu powiatowym, wojewódzkim, jak i krajowym.

Dwoma podstawowymi pojęciami związanym z poniższą analizą jest *zawód deficytowy* i *nadwyżkowy*. Pod pojęciem zawodu deficytowego należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast określenie zawodu nadwyżkowego oznacza zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

1. Cel opracowania

Celem analizy dotyczącej zarówno osób bezrobotnych jak i ofert pracy według zawodów jest sporządzenie diagnozy zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rynku pracy w powiecie żarskim w 2014 roku. Informacje te mogą okazać się pomocne dla:

- Regionalnych władz oświatowych oraz dyrekcji szkół ponadgimnazjalnych, jako niezbędna informacja w korekcie poziomu, struktury i treści kształcenia młodzieży jak i bieżących potrzeb rynku;
- Prowadzenia racjonalnej polityki rynku pracy, jak i kierowaniu środkami Funduszu Pracy, w zakresie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu;
- Doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie szczegółowej informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy;

- Określenie odpowiednich kierunków szkoleń osób bezrobotnych;
- Planowanie poziomu i kierunków kształcenia zawodowego, dostosowanego do potrzeb rynku pracy w powiecie żarskim.

Jednocześnie zakłada się, iż głównymi użytkownikami informacji wynikających z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będą organy i instytucje zainteresowane problematyką rynku pracy.

1.1. Powiat żarski – informacje ogólne

Powiat Żarski położony jest w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego na Wysoczyźnie Żarskiej, przy granicy polsko-niemieckiej na Nysie Łużyckiej. Powiat zajmuje powierzchnię 1394 km², zamieszkiwany jest przez około 99.446 osób. Skupia 10 gmin (miejskie: Lęknica, Żary; miejsko-wiejskie: Jasień, Lubsko; wiejskie: Brody, Lipinki Łużyckie, Przewóz, Trzebiel, Tuplice, Żary)

i jest jednym z największych na terenie województwa lubuskiego. Na północy graniczy z powiatem krośnieńskim i zielonogórskim, na wschodzie z żagańskim, na południu ze zgorzeleckim i na zachodzie z Krajem Związkowym Brandenburgii i z Krajem Związkowym Saksonii. Tabela 1 przedstawia kilka wybranych danych statystycznych charakteryzujących powiat żarski.

Tabela 1. Powiat żarski – wybrane dane statystyczne.

Wybrane dane statystyczne	2011	2012	2013
Powierzchnia w ha	139278	139278	139278
Ludność	997262	99446	99088
Ludność na 1km ²	72	71	71
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym	53,0	53,8	54,7
Szkoły podstawowe	38	38	38
Gimnazja	24	24	25
Szkoły ponadgimnazjalne	41	37	37
Turystyczne obiekty noclegowe	15	15	15
Liczna ludności na 1 przychodnię	2123	2072	2064
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tyś. ludności	16	15	16
Odpady wytworzone w t na 1km ²	105,4	98,6	96,8
Pracujący na 1000 ludności	190	186	191
Bezrobotni zarejestrowani	5959	5875	5547
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	17,2	17,4	16,5

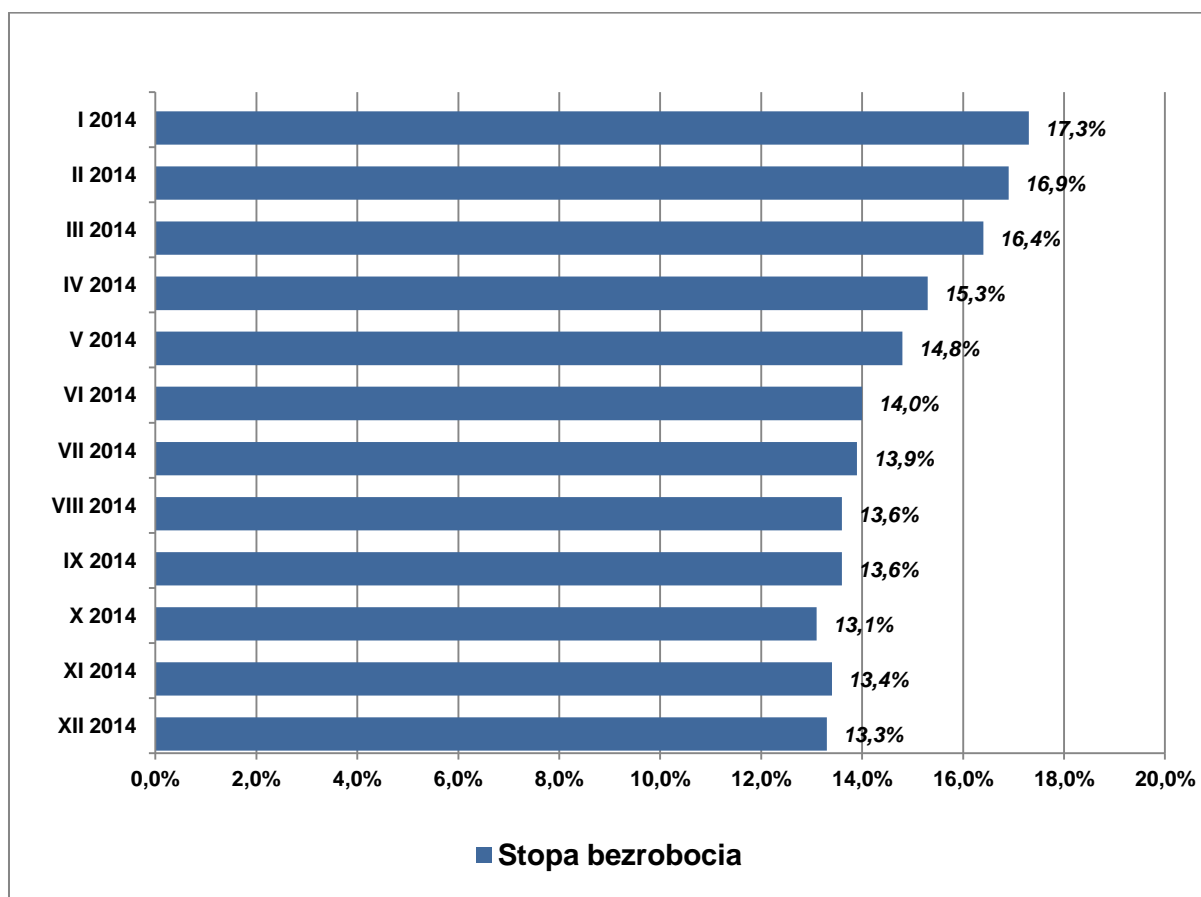
Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

2. Dane statystyczne na dzień 31 grudnia 2014 roku

2.1. Poziom i stopa bezrobocia w powiecie żarskim

31 grudnia 2014 roku stopa bezrobocia w powiecie żarskim wynosiła 13,3% i była o 3,2% niższa niż w analogicznym okresie roku 2013. Z obserwacji sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2014 roku wynika, że począwszy od lutego, odnotowywany był niższy poziom stopy bezrobocia - wyraźna tendencja spadkowa (wykres 1).

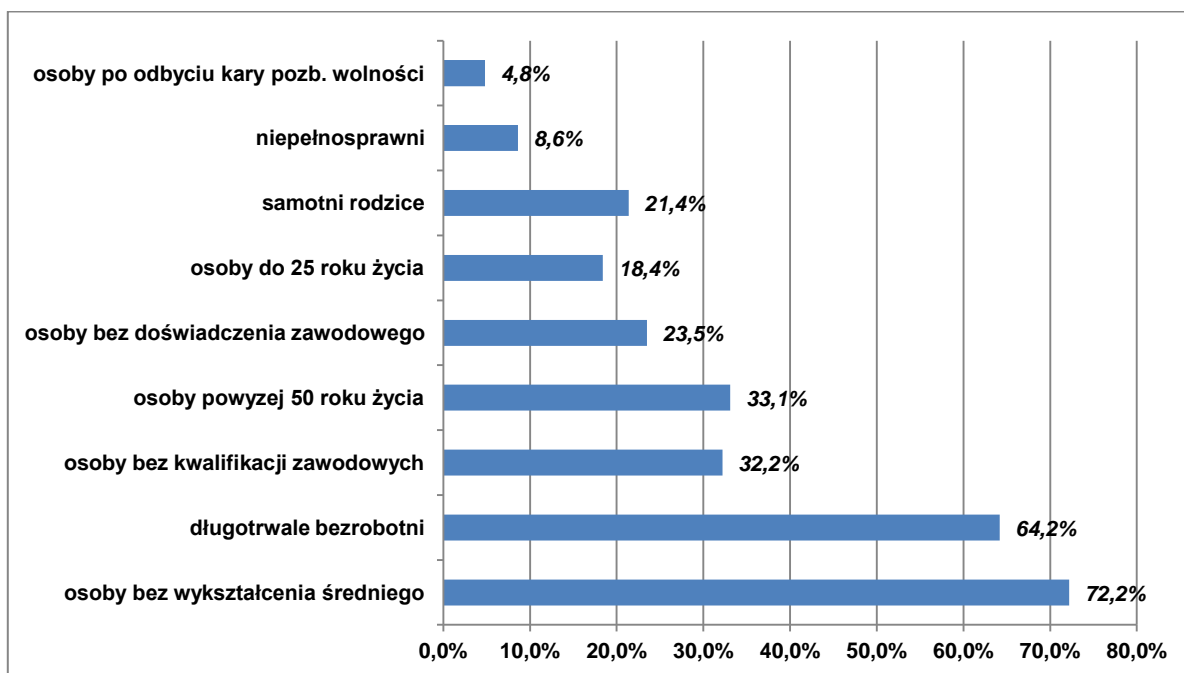
Wykres 1. Stopa bezrobocia w powiecie żarskim w 2014 roku.

Źródło: Opracowanie własne

W dniu 31 grudnia 2014 roku w powiecie żarskim stopa bezrobocia wyniosła 13,3% (tj. 4351 osób bezrobotnych) i przewyższała stopę wojewódzką, która kształtowała się na poziomie 12,8%. Nieco jeszcze większa różnica widoczna była porównując stopę bezrobocia w powiecie żarskim do krajowej (11,5%). W tym przypadku różnica wyniosła 1,8% na niekorzyść naszego powiatu.

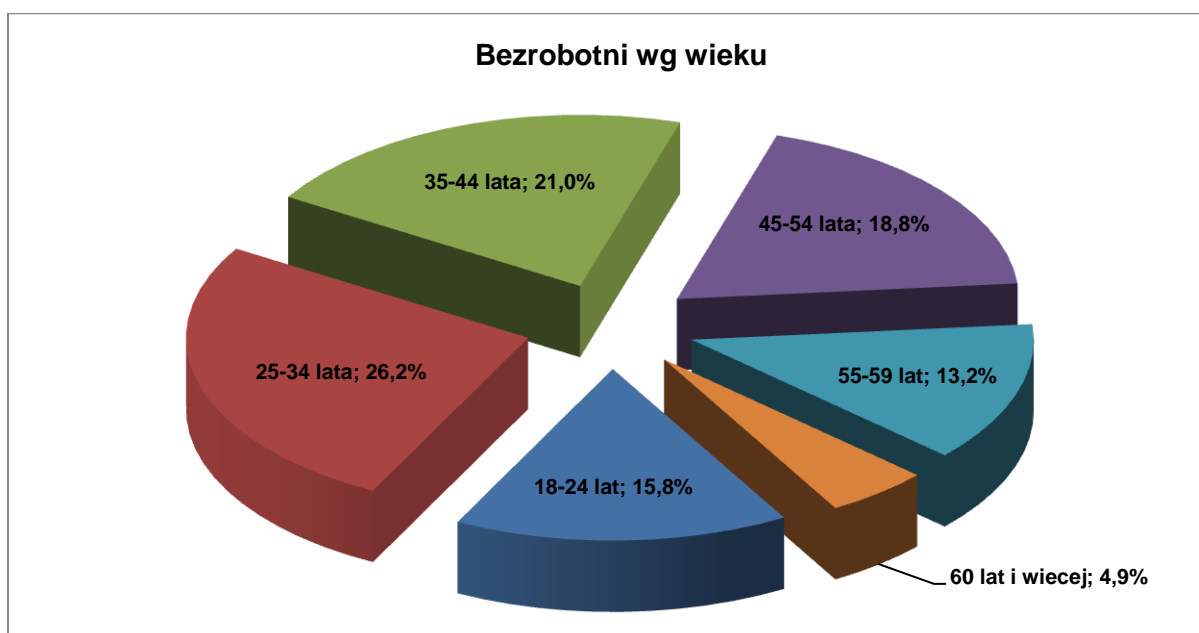
Wykres 2. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS

Na koniec grudnia 2014 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku figurowało 4351 osób. Zdecydowaną większość (86,2%) stanowiły osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Sporo, bo 64,2% spośród nich, stanowili długotrwale bezrobotni (2406 osób). Jeszcze więcej osób, bo aż 72,2%, tworzyło grupę bezrobotnych bez wykształcenia średniego, co jest bardzo niepokojącym zjawiskiem. Warto dodać, że częściej niż co czwarta osoba bezrobotna to osoba powyżej 50 roku życia, a niespełna co piąta to osoba do 25 roku życia.

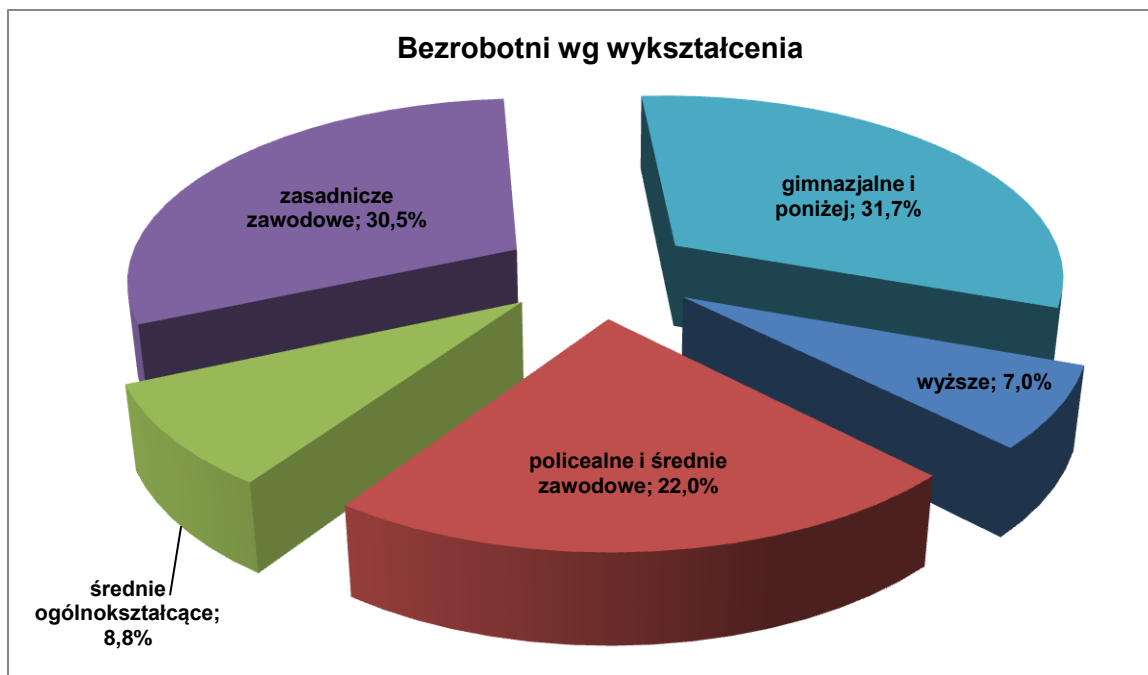
Wykres 3. Struktura bezrobotnych wg wieku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS

Wiek jest jednym z ważniejszych czynników decydujących o sytuacji jednostki na rynku pracy. Na koniec grudnia 2014 roku, najliczniejszą grupę wśród 4351 zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata – 26,2% ogółu bezrobotnych. Najmniej liczną grupę wśród osób pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach, stanowiły natomiast osoby w przedziale wiekowym 60 lat i więcej – 4,9% ogółu bezrobotnych.

Wykres 4. Bezrobotni wg wykształcenia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS

Istotną cechą określającą szansę bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia jest wykształcenie, które w znaczący sposób określa status osoby bezrobotnej na lokalnym rynku pracy, a także jej umiejętność do szybkiego reagowania na niezmiennie zmieniające się potrzeby rynku.

W powiecie żarskim w najtrudniejszej sytuacji znajdują się osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym.

Na koniec 2014 roku, ponad połowa (62,2%) osób bezrobotnych, pozostająca w rejestrze Urzędu Pracy nie posiadała wykształcenia średniego (30,5% osób posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe a 31,7% - gimnazjalne i poniżej).

3. Analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów)

Na koniec 2014 roku w powiecie żarskim zarejestrowanych było 4351 osób bezrobotnych. W stosunku do ubiegłego roku (5547 osób zarejestrowanych wg stanu na 31.12.2012 roku) zanotowano widoczny spadek, bo aż o 1196 osób. Ponad połowę (53,7%) zarejestrowanych w żarskim Urzędzie Pracy stanowiły kobiety – 2336 osób. W stosunku do roku poprzedniego widoczny jest spadek tej liczby o 648 (2984 zarejestrowanych kobiet wg stanu na 31.12.2013 roku), czyli o 21,7%. Warto dodać, że sporą grupę (14,2%) osób bezrobotnych, zarejestrowanych w końcu roku 2014, stanowiły osoby bez zawodu. Ich liczba wyniosła 618 osób. Ponad połowę (60,5%), stanowiły kobiety – 374 osoby.

W ciągu całego roku 2014 do tutejszego Urzędu Pracy napłynęło 8132 bezrobotnych. Widoczny jest spory spadek, bo o 10,6% w stosunku do napływu odnotowanego rok wcześniej (9097 osób). Można przyjąć, że sytuacja ta wynika z faktu, iż osoby bezrobotne podejmują pracę na dłuższe okresy czasu.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych wg zawodów, zarejestrowanych w końcu 2014 roku stanowili robotnicy gospodarczy – 248 osób (5,7% ogółu). Zdecydowaną większość (65,7%) w tej grupie, stanowili mężczyźni. Ponadto 37,9% spośród nich, pozostaje bez pracy ponad 12 miesięcy. Jeszcze liczniejszą grupę (14,2% ogółu) stanowiły osoby bez zawodu. W tej grupie przeważały kobiety (60,5%). Warto dodać, że 13,9% spośród nich to absolwenci. Ranking najliczniejszych grup zawodowych według kodu 6-cio cyfrowego wśród bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2014 roku przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Ranking bezrobotnych na koniec 2014 roku oraz „napływu” bezrobotnych w 2014 roku wg zawodów.

Zawody i specjalności	Bezrobotni na koniec 2014 roku	„Napływ” bezrobotnych w 2014 roku
Ogółem w tym:	4351	8132
Inny zawód lub brak zawodu	618	1566
Robotnik gospodarczy	248	386
Sprzedawca*	227	205
Robotnik budowlany	139	219
Sprzedawca w branży przemysłowej	110	224
Sprzedawca w branży spożywczej	109	203
Murarz*	98	161
Sprzątaczką biurowa	80	158

Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	79	228
Ślusarz*	55	85
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	55	86
Technik prac biurowych*	51	31
Obuwnik przemysłowy	49	66
Kucharz*	46	76
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	45	81
Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	41	49
Pakowacz	40	84
Robotnik leśny	37	63
Kucharz małej gastronomii*	36	50
Mechanik samochodów osobowych	36	37
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	36	43
Krawiec*	34	38
Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	33	66
Magazynier	30	56
Technik ekonomista*	29	50
Tokarz w metalu	29	41
Sortowacz	25	40
Pomoc kuchenna	25	69
Specjalista administracji publicznej	24	52
Szwaczka	24	44
Dozorca	24	34
Tkacz	23	29
Piekarz*	22	42
Fryzjer*	21	22
Malarz budowlany	21	35
Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	20	41
Kierowca samochodu osobowego	20	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan w końcu 2014 roku oraz T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie żarskim w 2014 roku.

Jak co roku, znaczną grupę osób bezrobotnych, stanowią kobiety. Na koniec 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach zarejestrowanych było 2336 kobiet, co stanowiło 53,7% ogółu. Wśród nich sporo, bo aż 29,5% kobiet zarejestrowanych było powyżej 12 miesięcy. Kobiety te poszukiwały pracy głównie w zawodach: *sprzedawca, sprzedawca w branży spożywczej, sprzedawca z branży przemysłowej, robotnik gospodarczy, sprzątaczką biurową, kucharz, czy też pracownik przy pracach prostych (produkcyjny)*. Coraz większą grupę bezrobotnych kobiet stanowią osoby z wykształceniem wyższym.

W trakcie 2014 roku napłynęło do tutejszego urzędu sporo kobiet legitymujących się wyższym wykształceniem, najczęściej w zawodach: *pedagog, wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, politolog, filolog – filologia obcojęzyczna, czy też prawnik legislator.*

W roku 2014 najwięcej kobiet posiadało zawód sprzedawcy (220 osób). Znaczną grupę stanowiły również kobiety nie posiadające zawodu, których było aż 374. Bardzo często były to osoby w wykształceniu podstawowym oraz nie posiadające dyplomu.

Ranking zawodów wśród kobiet przedstawia poniższa tabela 3.

Tabela 3. Ranking bezrobotnych kobiet w końcu 2014 roku oraz „napływu” bezrobotnych kobiet w 2014 roku wg zawodów.

Zawody i specjalności	Bezrobotne kobiety w 2014 roku	„Napływ” bezrobotnych kobiet w 2014 roku
Ogółem	2336	4095
w tym:		
Inny zawód lub brak zawodu	374	803
Sprzedawca*	220	195
Sprzedawca w branży spożywczej	104	191
Sprzedawca w branży przemysłowej	95	185
Robotnik gospodarczy	85	107
Sprzątaczką biurową	79	155
Obuwnik przemysłowy	47	59
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	45	56
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	43	115
Technik prac biurowych*	41	26
Kucharz*	40	68
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	39	71
Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	36	41
Krawiec*	34	38
Kucharz małej gastronomii*	30	36
Pakowacz	28	56
Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	27	57
Technik ekonomista*	27	44
Szwaczka	23	43
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	21	19

Pomoc kuchenna	21	59
Fryzjer*	20	20
Tkacz	20	27
Sortowacz	19	18
Specjalista administracji publicznej	18	38
Pedagog	16	49
Przędzacz	16	14
Pozostali kucharze	15	22
Salowa	15	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan w końcu 2014 roku oraz T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie żarskim w 2014 roku.

Wśród zarejestrowanych, pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy, czyli osób długotrwale bezrobotnych, wg stanu na koniec 2014 roku, w ewidencji PUP w Żarach, było 1240 osób (liczba ta spadła w stosunku do końca 2013 roku znacznie, bo o 247 osób). Ponad połowę (54,5%) tej grupy stanowiły kobiety, zarejestrowane w Urzędzie Pracy powyżej 12 miesięcy.

Wśród osób oczekujących na pracę powyżej roku najwięcej osób bezrobotnych posiadało zawód: sprzedawca, robotnik gospodarczy, robotnik budowlany, sprzedawca w branży spożywczej, murarz, czy też sprzątaczką biurową oraz technik prac biurowych. Ranking zawodów i specjalności długotrwale bezrobotnych przedstawia poniższa tabela 4.

Tabela 4. Ranking zawodów i specjalności długotrwale bezrobotnych (w tym długotrwale bezrobotnych kobiet) w powiecie żarskim wg stanu w końcu 2014 roku.

Zawody i specjalności	Długotrwale bezrobotni - stan w końcu 2014 roku	Długotrwale bezrobotne kobiety – stan w 2014 roku
Ogółem w tym:	1240	688
Sprzedawca*	118	113
Robotnik gospodarczy	94	37
Inny zawód lub brak zawodu	50	35
Robotnik budowlany	50	0
Sprzedawca w branży spożywczej	36	34
Murarz*	35	0
Sprzątaczką biurową	30	30
Technik prac biurowych*	30	23
Ślusarz*	22	1
Mechanik samochodów osobowych	20	0

Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	18	16
Obuwnik przemysłowy	17	17
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	17	11
Sprzedawca w branży przemysłowej	15	12
Krawiec*	13	13
Pakowacz	12	8
Tkacz	12	11
Technik rolnik*	12	3
Kucharz*	11	11
Kucharz małej gastronomii*	11	11
Przędzacz	11	11
Dozorca	11	4
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	10	8
Robotnik leśny	10	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan w końcu 2014 roku.

Nie należy zapominać, iż większość sprzedawców nie podejmuje pracy proponowanej przez Powiatowy Urząd Pracy w Żarach z przyczyn niezależnych od siebie. Często zamieszkują oni tereny wiejskie, które równie często są odcięte od komunikacji miejskiej w związku z czym osoby nie mają jak dojechać do pracy z miejsca zamieszkania. Ponadto do miejsc, do których mogli by dojechać do pracy występuje brak ofert w posiadanych przez nich zawodach.

W okresie od 01.01.2014 roku do 31.12.2014 roku rejestracji dokonało 805 bezrobotnych, posiadających status absolwenta. W porównaniu do roku 2013 zauważamy znaczny spadek, bo aż o 128 osób (13,7%). Przyczyny zaistniałej sytuacji można doszukiwać się w stworzeniu w każdej szkole klas ogólnych. Osoby te podejmują dalszą edukację uzupełniającą, bądź poszukują pracy w większych miastach, w których kontynuują edukację.

Zdecydowana większość bezrobotnych absolwentów nie posiadała zawodu. Grupa ta liczyła na koniec 2014 roku 86 osób (47,8,2% ogółu). Techników żywienia i gospodarstwa domowego było 8 (4,2%), techników pojazdów samochodowych – 6 (3,1%), a techników ekonomistów i techników organizacji usług gastronomicznych – 5 (2,6%).

Ranking napływu wśród absolwentów i bezrobotni absolwenci według zawodów na koniec 2014 roku przedstawia poniższa tabela 5.

Tabela 5. Ranking zawodów i specjalności bezrobotnych absolwentów i „napływ” bezrobotnych absolwentów w powiecie żarskim wg stan w 2014 roku.

Zawody i specjalności	Bezrobotni absolwenci - stan w końcu 2014 roku	Napływ bezrobotnych absolwentów – stan 2014 roku
Ogółem	192	805
W tym:		
Inny zawód lub brak zawodu	86	397
Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	8	21
Technik pojazdów samochodowych*	6	17
Technik ekonomista*	5	8
Technik organizacji usług gastronomicznych*	5	10
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	4	13
Pedagog	3	20
Technik hotelarstwa*	3	10
Specjalista zarządzania kryzysowego	3	6
Sprzedawca*	2	2
Sprzedawca w branży spożywczej	2	14
Specjalista administracji publicznej	2	8
Technik budownictwa*	2	7
Technik architektury krajobrazu*	2	4
Filolog - filologia obcojęzyczna	2	6
Technik logistyki*	2	7
Politolog	2	5
Pozostali inżynierowie budownictwa	2	2
Fizjoterapeuta	2	8
Ślusarz*	1	5
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1	4
Sprzedawca w branży przemysłowej	1	7
Kucharz małej gastronomii*	1	9
Fryzjer*	1	2
Piekarz*	1	4
Pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni	1	1
Kelner*	1	1
Cukiernik*	1	2
Mechanik pojazdów	1	3

samochodowych*		
Pozostali ślusarze i pokrewni	1	3
Technik administracji*	1	5
Ekonomista	1	5
Technik informatyk*	1	14
Dekarz*	1	1
Opiekunka dziecięca*	1	0
Socjolog	1	1
Architekt krajobrazu	1	1
Pedagog szkolny	1	3
Pozostali specjaliści do spraw społecznych	1	1
Technik spedytor*	1	1
Sterowniczy linii sztaplowania i pakietowania tarcicy	1	2
Nauczyciel przedszkola	1	1
Filolog - filologia polska	1	5
Archiwista	1	2
Pomoc apteczna	1	5
Inżynier zootechniki	1	3
Inżynier mechanik - technologia mechaniczna	1	3
Specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy	1	2
Pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego	1	1
Pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	1	1
Specjalista zarządzania informacją	1	2
Ekonometryk	1	1
Kulturoznawca	1	1
Muzykolog	1	1
Technik dentystyczny*	1	4
Technik bezpieczeństwa i higieny pracy*	1	1
Ratownik medyczny*	1	3
Technik obsługi turystycznej*	1	1
Fryzjer męski	1	2
Technik usług fryzjerskich*	1	0
Biolog	1	1
Pozostali inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	1	1
Inżynier inżynierii środowiska - instalacje sanitarne	1	3
Ratownik medyczny specjalista	1	1
Prawnik legislator	1	3

Bibliotekoznawca	1	1
Cieśla*	1	1
Stolarz galanterii drzewnej	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan w końcu 2014 roku oraz T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie żarskim 2014 roku.

Zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności w statystyce, bezrobotnych wydzielono 42 grup zawodowych tzw. grup według kodu dwucyfrowego.

Ranking grup zawodowych zarejestrowanych w 2014 roku przedstawia poniższa tabela 6.

Tabela 6. Ranking grup zawodów osób bezrobotnych wg stanu w końcu I - półrocza 2014 roku oraz „napływ” osób bezrobotny w I - półroczu 2014 roku w powiecie żarskim

Grupy zawodów	Osoby bezrobotne – stan w końcu 2014 w %	Napływ osób bezrobotnych w 2014 w %
Ogółem w tym:	100,00	100,00
Żołnierze szeregowi	0,1607	0,1218
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0804	0,0305
Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,2144	0,1827
Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,2412	0,1522
Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0804	0,1066
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,1521	1,8274
Specjaliści do spraw zdrowia	0,4287	0,8071
Specjaliści nauczania i wychowania	1,8485	2,5281
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,6342	2,254
Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,1875	0,2131
Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,7414	2,254
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,6789	2,4519
Średni personel do spraw zdrowia	1,3395	1,6296
Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,0272	2,6652
Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,8841	0,9899
Technicy informatycy	0,4822	0,7615

Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,7056	1,8581
Pracownicy obsługi klienta	0,9109	1,4315
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,2859	1,5535
Pozostali pracownicy obsługi biura	1,2323	1,0661
Pracownicy usług osobistych	11,0636	9,9452
Sprzedawcy i pokrewni	14,3285	12,2928
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,9376	1,325
Pracownicy usług ochrony	0,7233	0,8224
Rolnicy produkcji towarowej	1,1252	0,8071
Leśnicy i rybacy	1,527	1,3555
Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,1608	0,1827
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,7242	6,7468
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	6,5899	6,7316
Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	1,7681	1,462
Elektrycy i elektronicy	0,8036	0,9594
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	7,0991	6,0005
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,6613	6,1372
Monterzy	1,0983	1,0356
Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,9468	2,5585
Pomoce domowe i sprzątaczk	3,3486	3,8988
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,4822	0,4416
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	9,5633	9,2751
Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,6697	1,0509
Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,1875	0,2589
Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,8753	1,8276

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-1a Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie żarskim. Stan w końcu 2014 roku oraz T-II/P-2a Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie żarskim w 2014 roku.

Jak wynika z powyższej tabeli w 2014 roku największą grupą zawodową wśród osób bezrobotnych stanowili: sprzedawcy i pokrewni – 14,3285%; pracownicy usług osobistych – 11,0636%; robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 9,5633%; robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 7,0991%.

4. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów).

W analizowanym okresie, czyli w 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku wpłynęło łącznie 4306 ofert pracy. W porównaniu do roku poprzedniego, w którym żarski Urząd dysponował łącznie 3681 ofertami pracy, zauważyć można znaczny (14,5%) ich wzrost.

Oferty pracy to zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wolne miejsca zatrudnienia i przygotowania zawodowego oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, bonów zatrudnieniowych, a także w ramach umów o dzieło, umów zleceń. Poniższa analiza dotyczy wolnych miejsc pracy, pozyskanych przez pośredników oraz propozycji składanych przez pracodawców w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku w 2014 roku.

Do ofert pozyskanych przez Pośredników Pracy zaliczyć należy oferty pracy w ramach zatrudnienia subsydiowanego i niesubsydiowanego.

W ciągu całego 2014 roku, pracę podjęło ogółem 3486 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Żary. W stosunku do roku 2013 (3787 podjęć pracy) zauważyć można (o 7,9%) spadek tej liczby.

W ramach ofert prac subsydiowanych czyli prac interwencyjnych, doposażeń stanowisk pracy, bonów zatrudnieniowych, przygotowań zawodowych oraz robót publicznych w roku 2014 zatrudnienie znalazło 538 osób bezrobotnych, sporo, bo o 170 więcej niż w roku 2013 (wzrost o 31,6%). W przypadku staży, sytuacja wygląda zupełnie inaczej. W stosunku do roku 2013, w którym z tej formy aktywizacji zawodowej skorzystało 602, zauważyć można niewielki spadek ich liczby o 6, czyli o 1,0%. Ponadto, z prac społecznie użytecznych, czyli instrumentu aktywizacji zawodowej, w roku 2014 skorzystało 1198 osób. W porównaniu z 2013 rokiem (967 skierowań) widoczny jest wzrost (o 19,3%) liczby organizacji tych prac doraźnych.

Jak wynika z poniższej tabeli 7, znaczna część podjęć pracy nastąpiła z inicjatywy własnej bezrobotnych, którzy realizując zadania do samodzielnej realizacji – aktywnie poszukując pracy odnaleźli swoje miejsce na rynku lokalnym rynku zatrudnienia.

Tabela 7. Zestawienie ofert pracy oraz podjęć pracy w 2014 roku.

Lp.	Miesiąc	Podjęcia pracy	Liczba miejsc subsydiowanych	Oferty pracy	Prace społecznie użyteczne
1.	styczeń	257	99	184	0
2.	luty	268	124	89	179
3.	marzec	355	150	127	73
4.	kwiecień	338	71	325	203
5.	maj	311	98	218	81
6.	czerwiec	261	108	100	137
7.	lipiec	217	41	221	83
8.	sierpień	241	109	154	133
9.	wrzesień	405	79	221	82
10.	październik	310	68	178	147
11.	listopad	271	39	132	81
12.	grudzień	252	42	114	0
RAZEM:		3486	1028	2063	1199

Źródło: Opracowanie własne

Poniższa tabela przedstawia wielkość ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie żarskim w 2014 roku.

Tabela 8. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie żarskim w I – półroczu 2014 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku	Oferty pracy zgłoszone w końcu 2014 roku
1	"03"	Żołnierze szeregowi	0	0
2	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0232	0
3	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,0464	0
4	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,2787	1,2048
5	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0928	0
6	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,1842	0
7	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,325	0
8	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,9753	0
9	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,0914	0
10	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0	0
11	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin	0,4644	0

		społecznych i kultury		
12	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,4877	0
13	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,6502	0
14	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	2,9722	0
15	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,4877	0
16	"35"	Technicy informatycy	0,3018	2,4096
17	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	3,8551	1,2048
18	"42"	Pracownicy obsługi klienta	2,6243	0
19	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,7185	2,4096
20	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,1858	0
21	"51"	Pracownicy usług osobistych	33,6295	3,6144
22	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	8,5925	1,2048
23	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,209	0
24	"54"	Pracownicy usług ochrony	2,1831	4,8193
25	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,3483	0
26	"62"	Leśnicy i rybacy	0,7199	0
27	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	0
28	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,1364	1,2048
29	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	6,1076	10,8434
30	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,3484	0
31	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,7663	0
32	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,7621	0
33	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,2266	0
34	"82"	Monterzy	1,1611	1,2048
35	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	7,4779	12,0482
36	"91"	Pomoce domowe i sprzętaczki	1,6257	0
37	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,0464	0
38	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,1556	25,3012
39	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,7199	1,2048
40	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0	0
41	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	3,019	31,3255

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-3a Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie żarskim w 2014 roku.

Wielkość ofert pracy według grup zawodowych nie należy do statycznych. Wśród ofert pracy zgłoszonych w 2014 roku największą część z nich (zaznaczyć należy, iż niektóre „wakaty” zgłaszane były wielokrotnie) przedstawia ranking 25 zawodów w jakich najczęściej były zgłaszane oferty pracy w PUP w Żarach.

Tabela 9. Ranking 30 zawodów najczęściej zgłaszanych w ofertach pracy w 2014 roku w powiecie żarskim.

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku
Ogółem		4306
W tym:		
1.	Robotnik gospodarczy	1295
2.	Sprzedawca*	225
3.	Kierowca samochodu ciężarowego	221
4.	Technik prac biurowych*	133
5.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	102
6.	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	90
7.	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego*	80
8.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	73
9.	Robotnik budowlany	63
10.	Kucharz*	60
11.	Szwaczka	60
12.	Technik administracji*	58
13.	Sprzątaczką biurowa	58
14.	Magazynier	57
15.	Ślusarz*	55
16.	Spawacz metodą MAG	52
17.	Konserwator części	49
18.	Kierowca samochodu dostawczego	48
19.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	39
20.	Sprzedawca w stacji paliw	38
21.	Sortowacz	37
22.	Kelner*	32
23.	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	32
24.	Specjalista kontroli jakości	31
25.	Pomoc kuchenna	31
26.	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	30
27.	Robotnik leśny	27
28.	Obuwnik*	27
29.	Operator maszyn do formowania szkła płaskiego	25
30.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie żarskim w 2014 roku

Zdecydowanie mniej licznymi zawodami, w których zgłoszono wolne miejsca pracy były min.: *robotnik gospodarczy, sprzedawca, kierowca samochodu ciężarowego, technik prac biurowych, pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center), operator urządzeń przemysłu szklarskiego, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, czy też robotnik budowlany oraz kucharz.*

Stosunkowo nieliczne oferty dotyczyły osób z podwyższonymi kwalifikacjami. Osoby lepiej wykształcone, pracując w międzyczasie szukają innej, bardziej „atrakcyjnej” pracy i „przechodzą” z zakładu do zakładu, nie rejestrując się w Urzędzie Pracy. Rejestry PUP nie oddają w pełni podaży ofert pracy z całego powiatu, a jedynie te, które są zgłoszone przez pracodawców lub pozyskanych przez pośredników pracy.

Tabela 10. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie żarskim w 2014 r.

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	Zarejestrowani w 2014 roku	Stan w końcu 2014 roku	Zgłoszone w 2014 roku	stan w końcu 2014 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	209	139	59	0
Górnictwo i wydobywanie	5	3	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	1335	750	728	13
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	9	4	0	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	230	121	25	0
Budownictwo	391	215	187	4
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	923	596	540	4
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	138	92	153	3
Transport i gospodarka magazynowa	120	59	272	5
Informacja i komunikacja	15	8	33	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	35	32	39	0

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	42	25	14	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	130	41	66	1
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	479	237	544	48
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	459	273	1359	1
Edukacja	156	75	91	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	231	102	91	2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	139	93	59	0
Pozostała działalność usługowa	102	129	46	2
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	1659	741	0	0
Ogółem	6807	3735	4306	83

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-9 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie żarskim w 2014 roku

Z powyższej tabeli wynika, że zdecydowanie więcej bezrobotnych zarejestrowanych w żarskim Urzędzie pracy w stosunku do liczby ofert pracy zgłoszonych do Urzędu w 2014 roku było w sekcji przetwórstwo przemysłowe (1335 zarejestrowanych na 728 miejsc pracy), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (923 na 540), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (479 na 544) oraz budownictwo (391 na 187). Odwrotna sytuacja miała natomiast miejsce w sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (459 zarejestrowanych na 1359 miejsc pracy), a także transport i gospodarka magazynowa (120 na 272).

Stosunek liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku w dniu 31 grudnia 2014 roku, tj. 4351 osób do liczby wolnych miejsc pracy wykazanych w tym dniu, tj. 83 był bardzo niski. Na jedno stanowisko pracy przypadają nieco ponad 52 osoby.

W 2014 roku do żarskiego Urzędu pracy łącznie wpłynęło 4306 ofert pracy.

Sytuacja wygląda dość niepokojąco, ponieważ należy pamiętać, że mówiąc o ofertach pracy, musimy być świadomi, że część z nich stanowią tzw. oferty pracy sezonowej (w okresach przedwakacyjnych, wakacyjnych, czy też jesiennych) oraz oferty subsydiowane (roboty publiczne, prace interwencyjne, staże, itp.), które zamazują rzeczywisty obraz podaży pracy na lokalnym rynku zatrudnienia.

5. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w 2013 roku.

Sytuacja gospodarcza jaka panuje w kraju, województwie i powiecie ma wpływ na lokalny rynek pracy. Z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żarskim wynika , że na rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód w równowadze** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez zawód **nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Spośród 818 zawodów wymienionych w raporcie **T-II/P-4** notuje się zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów:

- większym niż 1,1 w liczbie 72 – zawody deficytowe,
- mniejszym niż 0,9 w liczbie 136 – zawody nadwyżkowe,
- między 0,9 a 1,1 w liczbie 28 – zawody zrównoważone.

Do tych trzech głównych grup należałoby dodać jeszcze dwie inne grupy:

- największą grupę zawodów, gdzie w/w wskaźnik wyniósł 0,0000 z uwagi na brak ofert pracy w danym zawodzie (czasami był to brak zarówno ofert, jak i osób rejestrujących się w danym zawodzie) – w liczbie 482, oraz
- grupę zawodów, gdzie wskaźnik przybierał wartość MAX (ze względu na brak osób rejestrujących się w danym zawodzie). Są to zawody wysoce deficytowe. Ich liczba wyniosła 100.

Jeżeli więc (ostatecznie) zsumujemy zawody o wskaźniku $>1,1$ i zawody o wartości MAX uzyskamy ogólną liczbę 172 odnoszącą się do zawodów deficytowych (72+100), natomiast ogólna liczba zawodów nadwyżkowych wyniosłaby 618 (482+ 136). Najmniejszą grupą, liczącą 28 pozycje, są zawody zrównoważone.

Zawody nadwyżkowe

W poniższej tabeli przedstawiono zawody nadwyżkowe, na które zapotrzebowanie jest mniejsze niż liczba osób bezrobotnych z danym zawodem.

Tabela 11. Ranking 25 zawodów nadwyżkowych wg wskaźnika intensywności i nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu w 2014 roku.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
1.	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,0179
2.	"331403"	Technik ekonomista*	0,02
3.	"521101"	Sprzedawca na targowisku / bazarze	0,0312
4.	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	0,0357
5.	"821990"	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0357
6.	"235107"	Pedagog	0,0392
7.	"311204"	Technik budownictwa*	0,0417
8.	"753105"	Krawiec*	0,0526
9.	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	0,0542
10.	"441990"	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0612
11.	"261906"	Prawnik legislator	0,0714
12.	"931203"	Meliorant	0,0714
13.	"932101"	Pakowacz	0,0714
14.	"333107"	Technik logistyk*	0,0769
15.	"523002"	Kasjer handlowy	0,0833
16.	"242304"	Doradca zawodowy	0,0909
17.	"512090"	Pozostali kucharze	0,0909
18.	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,0909
19.	"311504"	Technik mechanik*	0,0952
20.	"234113"	Nauczyciel nauczania początkowego	0,1
21.	"235912"	Pedagog szkolny	0,1
22.	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,1
23.	"817290"	Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	0,1
24.	"432190"	Pozostali magazynierzy i pokrewni	0,1053
25.	"818990"	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1096

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P- 4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w 2014 roku.

Jak wynika z powyższej tabeli, najniższy wskaźnik intensywności nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu odnotowano w grupie osób z zawodem *sprzedawca w branży przemysłowej*, w dalszej kolejności w zawodach: *technik ekonomista*, *sprzedawca na targowisku/bazarze*, *technolog robót wykończeniowych w budownictwie*, *pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani*, *pedagog*,

technik budownictwa, czy też krawiec. W tych zawodach na lokalnym rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących w nich pracy.

Zawody zrównoważone

Wymienione zawody są zawodami, w których liczba osób bezrobotnych jest zbliżona do zgłoszonego zapotrzebowania, podaż = popyt. Na badanym obszarze wystąpiły zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy) w ilości 28. Wskaźniki intensywności nadwyżki (niedoboru) równały się 1 (wyjątek stanowił zawód *sortowacza*, gdzie wskaźnik intensywności wyniósł 0,925).

Tabela 12. Ranking 25 zawodów zrównoważonych wg wskaźnika intensywności i nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
1.	"932913"	Sortowacz	0,925
2.	"214106"	Logistyk	1
3.	"214503"	Inżynier technologii żywności	1
4.	"216601"	Grafik komputerowy DTP	1
5.	"233001"	Nauczyciel biologii	1
6.	"235301"	Lektor języka angielskiego	1
7.	"242307"	Specjalista do spraw kadr	1
8.	"262101"	Archiwista	1
9.	"311101"	Laborant chemiczny	1
10.	"311206"	Technik drogownictwa*	1
11.	"313990"	Pozostali kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1
12.	"321103"	Technik elektroradiolog*	1
13.	"325402"	Technik masażysta*	1
14.	"325905"	Opiekunka dziecięca*	1
15.	"343402"	Szef kuchni (kuchmistrz)	1
16.	"516403"	Opiekun zwierząt domowych	1
17.	"524404"	Telemarketer	1
18.	"524990"	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
19.	"712612"	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	1
20.	"731609"	Zdobnik ceramiki	1
21.	"741103"	Elektryk*	1
22.	"753402"	Tapicer*	1

23.	"814206"	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	1
24.	"814302"	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	1
25.	"931201"	Grabarz	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P- 4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w 2014 roku.

Zawody deficytowe

Zawód deficytowy – to zawód w którym liczba ofert pracy na rynku pracy jest wyższa od liczby osób zarejestrowanych. Dokonując oceny wskaźnika intensywności deficytu zawodów zwrócono uwagę, że bardzo wiele kategorii osiąga maksymalny deficyt. W grupie tej znalazły się 72 zawody.

Tabela 13. Ranking 25 zawodów deficytowych wg wskaźnika intensywności i nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	90
2	"721205"	Spawacz metodą MIG	16
3	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	15
4	"214109"	Specjalista kontroli jakości	10,3333
5	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	8
6	"244101"	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	7
7	"753602"	Obuwnik*	6,75
8	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	5,973
9	"722308"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	5
10	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	5
11	"721204"	Spawacz metodą MAG	4,7273
12	"741201"	Elektromechanik*	4,5
13	"411004"	Technik prac biurowych*	4,2903
14	"818102"	Operator maszyn do formowania szkła płaskiego	4,1667
15	"431102"	Fakturzystka	4
16	"722303"	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	4
17	"912202"	Operator myjni	4
18	"932901"	Konserwator części	3,7692
19	"235290"	Pozostali nauczyciele szkół specjalnych	3,5

20	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	3,4762
21	"515303"	Robotnik gospodarczy	3,3549
22	"333105"	Spedytor	3,25
23	"611190"	Pozostali rolnicy upraw polowych	3
24	"722313"	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	3
25	"742117"	Serwisant sprzętu komputerowego	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P- 4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w 2014 roku

Jak wynika z powyższego zestawienia na rynku powiatu żarskiego w 2014r. dominowały zawody nadwyżkowe. Zmiany zachodzące na rynku pracy są zauważalne w zapotrzebowaniu na pracowników o kwalifikacjach zawodowych z różnych grup. Najwyższy wskaźnik intensywności deficytu na poziomie 6 – cyfrowego kodu zawodu odnotowano w zawodach: *pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center), spawacz metodą MIG, monter podzespołów i zespołów elektronicznych, specjalista kontroli jakości, konsultant/agent sprzedaży bezpośredniej, pośrednik w obrocie nieruchomościami, czy też obuwnik.*

W przypadku zawodów deficytowych wskaźnik intensywności deficytu jest większy od 1,1 ($W > 1$). Nie ujęto w tym zestawieniu zawodów, dla których wskaźnik intensywności deficytu osiągnął wartość MAX.

Biorąc pod uwagę ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu 2 – cyfrowych grup zawodów (T-II/P-5) najwyższy wskaźnik intensywności deficytu zawodów ma grupa: 51 – *pracownicy usług osobistych oraz 83 – kierowcy i operatorzy pojazdów.* Kolejno plasują się następujące grupy: 54 – *Pracownicy usług ochrony, 54 – pracownicy usług ochrony, 41 – sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni, a także 42 – Pracownicy obsługi klienta.* Wskaźnik równy 0 odnotowano w 4 grupach zawodowych: *rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, żołnierze szeregowi, sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach oraz specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych* (tabela 14).

Tabela 14. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żarskim w 2014 roku wg kodu dwucyfrowego.

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
2	"03"	Żołnierze szeregowi	0
3	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0
4	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0
5	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,069
6	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,1034
7	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,1143
8	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,1304
9	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,1351
10	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,1562
11	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,1667
12	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,2077
13	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,253
14	"35"	Technicy informatycy	0,26
15	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2617
16	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2642
17	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,2734
18	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,283
19	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,3176
20	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,3231
21	"62"	Leśnicy i rybacy	0,3483
22	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,3645
23	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,4112
24	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,425
25	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,4493
26	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,4516
27	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4585
28	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,5
29	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,5238
30	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,5714
31	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i	0,595

		urzędzeń i pokrewni	
32	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,7255
33	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,7314
34	"82"	Monterzy	0,7353
35	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,0833
36	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	1,2
37	"42"	Pracownicy obsługi klienta	1,2021
38	"41"	Sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni	1,3607
39	"54"	Pracownicy usług ochrony	1,7407
40	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	1,9167
41	"51"	Pracownicy usług osobistych	2,2175

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-5 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żarskim w 2014 roku

Podsumowanie i wnioski końcowe

Przedstawiona powyżej analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych, będąca wynikiem zastosowanych sposobów liczenia wskaźników nie może jednoznacznie wskazywać na główne kierunki problemowe. Do sporządzenia niniejszego Monitoringu użyto tabel wynikowych przetworzonych przez system informatyczny Syriusz^{Std} dostępnych na stronie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej www.mz.praca.gov.pl.

Powyższy Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowany został na podstawie ofert zatrudnienia zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach przez pracodawców, lecz nie daje on pełnego obrazu rynku pracy. Do urzędu nie są zgłaszane wszystkie oferty pracy, które mogą informować o wolnych stanowiskach ponieważ pracodawcy nie mają takiego obowiązku. Często zdarza się również, że do Urzędu są zgłaszane oferty od tych samych pracodawców, powtarzające się kilka razy w roku na te same stanowiska. Fakt ten również niekorzystanie wpływa na rzetelność analizy.

Również nie ma możliwości włączenia w badanie wszystkich osób, które w rzeczywistości nie pracują, jednak nie pozostają w oficjalnych rejestrach. Osoby bezrobotne mają możliwość korzystania z innych form poszukiwania pracy między innymi poprzez Internet, agencje pracy tymczasowej, oraz agencje pracy oferujące pracę poza granicami naszego kraju.

Pośród wielu przyczyn długotrwałego pozostawania bez pracy osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy są m.in.:

- bierna postawa osób zarejestrowanych w poszukiwaniu odpowiedniej oferty pracy związana z ubezpieczeniem zdrowotnym dla siebie i rodziny,
- brak doświadczenia, motywacji, chęci podnoszenia kwalifikacji,
- brak umiejętności samodzielnego poszukiwania pracy,
- trudności związane z dojazdem do miejsca pracy.

Powyższy „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu żarskiego pokazał, iż sytuacja na rynku pracy jest nadal trudna. Przy wyciąganiu wniosków należy pamiętać, że dane zawarte w raporcie nie odzwierciedlają rzeczywistej sytuacji na rynku pracy (klasyfikacja zawodów i specjalności jest bardzo rozbudowana, do PUP wpływają również oferty z tzw. wtórnego rynku pracy, czasem

te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP, nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują się w PUP, kwalifikacje wielu osób dezaktualizują się, znaczna część bezrobotnych nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia, czego konsekwencją jest wyrejestrowanie z ewidencji PUP). Wyciągnięcie wniosków z opracowań ilościowych zawsze będzie obarczone błędem i będzie stanowić jedynie częściową diagnozę, do której należy zawsze dodać wiedzę i spostrzeżenia specjalistów zajmujących się problematyką rynku pracy.